
БЪЛГАРСКИТЕ АДВОКАТИ СРЕЩУ АНТИЕВРЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО (1940)

ИЗЛОЖЕНИЕ ОТ СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ АДВОКАТИ ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ БОГДАН ФИЛОВ СРЕЩУ РАСИСТКИЯ ХАРАКТЕР НА ПОДГОТВЕНИЯ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ЗАЩИТА НА НАЦИЯТА

До Господина
Министър-Председателя

Уважаеми Господине Министър-Председателю,
Съюзът на българските адвокати посреща с изненада готвения законопроект за защита на нацията. Не разполагаме с самия проект на Министерския съвет, но идеите на същия са достатъчно ясно очертани в изявленията на г. Министра на В. Р. Н. З., предадени в всекидневната преса на 9 Октомврий т. г.

В конкретния случай ни интересува бъдещия режим, на който ще бъдат подложени евреите в България. Другите отдели на същия проект за международните и тайни организации и за зловредната и противонационална пропаганда – не са обяснени подробно в споменатото министерско изявление и затова ще се занимаем с тях – ако стане нужда – когато узнаем самия проект.

Що се отнася до постановленията, засягащи еврейското малцинство у нас, те са набелязани доста пълно и конкретно. С готвения проект на първо място се дава едно съвършено необосновано определение на понятието еврейин. Гражданските и политическите права на така определеното еврейско малцинство се огранича-

ват. Принадлежащите към това малцинство не могат да заемат държавна, общинска, или обществена служба, било по назначение, било по избор. Те не могат да служат в войската. Не могат да притежават полски имоти. Упражняването на свободни професии от евреи се ограничава пропорционално с броя на еврейското население в дадено населено място. Същото се отнася до работниците и служащите в частни предприятия, принадлежащи на лица от еврейски произход. Лица от еврейски произход не могат да се приемат за български поданици. Те не могат да бъдат собственици, или участници под каквато и да било форма в предприятия за издаване на вестници, списания и книги, нито да бъдат редактори, или издатели на такива, освен когато те са предназначени за еврейското малцинство. Същото се отнася за предприятията за филми, театри и кинотеатри и търговия с тях. Лица от еврейски произход не могат да бъдат представители на фирми при държавни, общински и обществени доставки. Лица от еврейски произход не могат да имат за домашни прислужници лица от български произход.

От гореизложеното се вижда, че законопроектът на Министерския съвет създава редица важни и унижителни ограничения за еврейското малцинство в България.

В изявленията на г. Министра на В. Р. Н. З. не се посочва каква нужда налага прокарването у нас на подобен закон. Напротив от тези изявления узнаваме, че и г. Министърът е убеден в следното: „Българската държава и българският народ всякога са се стремили, и което е важно, са успели напълно да запазят чисто националния си характер. Българската държава е напълно национална, а нацията ни е запазила своята чистота до степен, с каквато малко народи в Европа биха могли да се похвалят“ (к. н.). Прочее, ако и сам г. Министърът – предполагаме по решение на Министерския съвет – заявява, че българската държава е напълно национална, а нацията ни е запазила своята чистота, то никаква народна нужда не налага създаването на такъв закон, чрез който се ограничава и деградира морално една категория български граждани. Еврейството в България не е застрашило нито нашето стопанство, нито нашата култура, нито чистотата на българската народност. Би било крайно погрешно да се поддържа, че евреите

имат някакво особено влияние в нашия духовен, политически и економически живот. От друга страна би било много несправедливо да се твърди, че евреите не изпълняват – поне наравно с останалите граждани – своите задължения. Ето защо ний не можем да намерим никакво оправдание – с оглед интересите на държавата и народа – в предприемане на подобни ограничителни и унижителни мерки по отношение на еврейското малцинство в България. Те не само не са оправдани, но са и в противоречие с демократичния и свободолюбив дух на българина, който – от друга страна – в дългата и тежка епоха на робството, в времена на горчивини, неправди и злочестини не е виждал еврейството в лагера на своите врагове и подтисници. Освен това уместно е по този повод да спомним, че българският народ има свои малцинства под чужда власт и с болка и възмущение гледа на тяхната участ. Нашите грижи, нашите борби в защита на поробените български малцинства биха загубили много от своите правни и морални основания, ако ний на наша територия допуснем да се извършат неоправдани ограничения и произволи над едно малцинство.

Най после длъжни сме да заявим, че не съществуват никакви съображения от професионален характер, които да налагат каквито и да било ограничения по отношение на колегите адвокати от еврейски произход. Те са били, общо взето, коректни членове на колегията, изпълнявали са редовно своите професионални и морални задължения, като адвокати. Из тяхната среда, както в миналото, така и сега, редовно са избирани членове в управителните тела на нашите организации и институти и избраните с грижа и достойнство са заемали поверените им постове. Поради това ний посрещаме с решително отрицание всеки опит да се създават ограничения за адвокатите-евреи. За възхода на адвокатската професия са абсолютно ненуждни грижи от подобен род.

Но независимо от всичко горе изложено, за нас българските адвокати е била винаги, е и сега от първостепенно значение правната страна на въпроса. Готвеният закон ще бъде един нов удар върху нашия основен закон. Българската Конституция изрично забранява разделянето на българските граждани на нисши и висши категории. Всички български поданици са равни пред закона

(чл. 57). Всички български поданици се ползват от политически права (да бъдат избиратели и избираеми, да заемат граждански и военни служби и пр.), а всички живущи в Царството се ползват с граждански права, т.е. с всички права, съставляващи предмет на гражданското право (чл. 60). Как ще се примирят тези и други текстове на нашия основен закон с горе изброените ограничения, които се готвят за еврейското малцинство в България? Очевидно е, тяхното прокарване ще бъде едно нарушение на конституцията, което министрите не трябва да искат и народните представители не трябва да допускат, защото те са се клеели да пазят и да бранят конституцията.

Като Ви излагаме всичко това, ний настоятелно молим да бъде изоставен този законопроект, който е ненужен, обществено вреден и противен на нашия основен правов ред и на справедливостта.

30 октомври 1940 г.

С почит:

Управителен съвет на Съюза на българските адвокати:

Подпредседатели: Петър Бояджиев

Симеон Петков

Секретар:

Найден Райчев

Членове:

Иван Руневски

д-р Тодор Михайлов

Найден Николов

Деян Деянов

Александър Огнянов